

Seksisme, homofobie, racisme,... Alles wat ons verdeelt, verzwakt ons!

Deze zomer laaide het debat over seksisme en homofobie terug op. Aanleiding is een aantal gevallen van homofoob geweld in een café in Aalst, een park in Luik en buiten een holebicafé in Gent. Tegelijk wordt ook over seksisme gediscussieerd naar aanleiding van de vele opmerkingen die vrouwen krijgen in bepaalde Brusselse buurten. Onze mening is duidelijk: seksisme, homofobie, racisme,... zijn elementen die onze strijd tegen uitbuiting verzwakken omdat ze eengemaakt verzet moeilijker maken.

SEKSISME EN HOMOFOBIE ZIJN NIET VERDWENEN

De afgelopen jaren leefde in zowel de holebibeweging als de vrouwenbeweging de illusie dat de strijd zo goed als gestreden was. Met het bekomen van formele gelijke rechten en het wegwerken van wettelijke vormen van discriminatie, werden effectief stappen vooruit gezet. Maar dit betekent niet dat er echte gelijkheid werd bekomen.

Hoe kunnen we van gelijkheid spreken als vrouwen gemiddeld nog steeds ongeveer een kwart minder verdienen dan mannen? Als vrouwen dubbel zoveel kans hebben om in armoede te leven? Als vrouwen

nog steeds tot 80% van het huishoudelijk werk verrichten? Ook is er enorm probleem met geweld tegen vrouwen. In ons land wordt een op de zeven vrouwen het slachtoffer van ernstig geweld binnen het gezin, een studie uit 1998 gaf aan dat 68% van de

vrouwen in ons land ooit slachtoffer werd van fysiek en seksueel geweld.

Dat gaat samen met een opmars van seksisme vanuit commercieel oogpunt: seksisme verkoopt en doet verkopen. Dat het herleiden van de vrouw tot lustobject het

In deze nieuwsbrief:

- * De VB-vluchtelingen bij N-VA
- * Migratie & werkloosheid. De Wever uit de bocht
- * Analyse: Leon Trotski over het nazisme

het macho gedrag in de samenleving versterkt, is voor de bedrijven die meer winsten opstrijken uiteraard geen punt. Het levert bovendien nieuwe groeisectoren op zoals cosmetica. De wereldwijde schoonheidsindustrie, daarbij inbegrepen maquillage, plastische chirurgie, dieetproducten, enz. wordt geschat op een totale waarde van 160 miljard dollar per jaar. Bij jonge meisjes levert dit heel wat complexen op, in Europa vindt 54% van de meisjes tussen 10 en 14 jaar zich te dik.

Ook holebi's kampen nog steeds met ongelijkheid en de afgelopen jaren was er een toename van homofob geweld. Een Belgisch onderzoek uit 2000 stelde dat 33% tot 45% van de holebi's tijdens het opgroeien zelfmoordgedachten heeft. 12,4% van de homojongens onderneemt effectief een zelfmoordpoging, bij hetero's is dat 5,9%. Bij lesbische meisjes is dat 25% tegenover 5,4% bij heteromeisjes. Op school is er vaak sprake van geweld of pesterijen: 85% van de holebi-scholieren in Europa wordt het slachtoffer van homofob geweld.

NIEUWE INCIDENTEN

Dit alles was al bekend voordat nieuwe incidenten leidden tot een hernieuwd debat. In Aalst werden twee homo's op café aangevallen, in Luik werd een 61-jarige dakloze homo vermoord, in Gent werd een jonge homo achtervolgd en aangevallen nadat hij een holebicafé verliet. Vervolgens kwam er een reportage over seksistische opmerkingen in Brussel, een reportage gemaakt met een verborgen camera.

In het debat dat hierop volgde werd al snel uitgepakt met voorstellen om meer repressief op te treden. De gevestigde politici komen niet veel verder dan het idee van zwaardere straffen voor homofob geweld en GAS-boetes voor seksistische opmerkingen. Ook werd in het geval van de seksistische opmerkingen in Brussel al gauw de aandacht gevestigd op het feit dat deze opmerkingen vaak van migrantenjongeren kwamen.

Als seksisme (en homofobie) cultureel bepaald zouden zijn, dan is het met de Vlaamse cultuur overigens niet veel beter gesteld als we pakweg de losse 'Polletjes' van voormalig journalist en politicus Van Den Driessche in rekenschap brengen. Die N-VA'er staat overigens niet alleen: bijna de helft van de vrouwen (46%) kwam al in aanraking met seksisme op het werk. Daarbij verklaarde 44% van de vrouwen al ooit een ongepaste opmerking over haar uiterlijk te hebben gekregen van een mannelijke collega.

HOE ANTWOORDEN?

De toename van homofobie en seksisme vormen een probleem. Het is ook logisch dat de burgerlijke propaganda een verschillend effect heeft op verschillende lagen van de bevolking. In die wijken waar er een concentratie van problemen is, leidt dit vaak tot een brutalere en weinig subtiele vorm van seksisme. Dat zal er niet op verbeteren naarmate de bevolking van deze wijken, los van hun afkomst of culturele achtergrond, verder wordt geïsoleerd van de samenleving.

Foto: op 25 september 2011 was er een 'Slutwalk' in Brussel met vrouwen én mannen die samen op straat kwamen tegen seksisme.

Bij een staking tegen het geweld op het Brusselse openbaar vervoer enkele jaren terug verklaarde een staker in de media: 'Geef al die jongeren werk en de helft van de problemen is zo opgelost'. Werk is effectief de basis om deel uit te maken van de samenleving. Mensen in een uitzichtloze situatie hebben niets te verliezen en keren zich gemakkelijk tegen diegenen die het nog slechter hebben. Het is geen toeval dat er onder deze lagen een grotere openheid is voor racisme, maar dus ook voor seksisme en homofobie.

Net zoals er destijds bij de eerste electorale doorbraken van het VB tal van moralistische argumenten opdoken tegen het racisme van de kiezers van deze partij, wordt ook nu uitgepakt met moralistische argumenten waarbij de migrantengemeenschap wordt gevisieerd. Meteen wordt het ongenoegen over homofobie en seksisme aangegrepen om racistische vooroordelen te stimuleren. Een dergelijke visie gaat voorbij aan de reële oorzaken van homofob geweld, seksisme of racisme. Ook de roep naar meer repressie neemt de voedingsbodem voor geweld niet weg.

Om een einde te maken aan homofobie, seksisme, racisme en andere vormen van verdeeldheid, zullen we met moralistische argumenten of goedpraterij nergens geraken. Er is nood aan een offensief programma dat ingaat tegen de sociale tekorten op het vlak van werk, onderwijs, diensten,... Werk is de beste manier om mensen onderdeel te laten worden van de samenleving. Investeren in degelijk onderwijs is ook belangrijk om op school een degelijke en brede seksuele opvoeding mogelijk te maken. Het uitbreiden van de dienstverlening zou onder meer de druk van het huishoudelijk werk kunnen verzachten.

Om een dergelijk offensief programma te realiseren, is een gemaakte strijd nodig waarbij snel duidelijk zal worden dat de fundamentele tegenstellingen in de samenleving niet gebaseerd zijn op huidskleur, seksuele voorkeur of geslacht maar wel degelijk op de plaats in het productieproces: een handvol kapitalisten dat steeds rijker wordt (en daartoe niet aarzelt om verdeeldheid te stimuleren) tegenover de meerderheid van de bevolking die er steeds slechter aan toe is. De Occupybeweging kleeft er cijfers op: de 1% rijksten versus de 99% anderen. Alles wat de 99% verdeelt, verzwakt ons in de strijd tegen de 1%.

De arbeidersbeweging heeft hier een grote rol in te spelen. Dat kan door enerzijds consequent de strijd tegen het besparingsbeleid aan te gaan (en te koppelen aan een alternatief) en anderzijds ook door zelf doorheen het organiseren van de strijd in te gaan tegen alle mogelijke verdelende vooroordelen door een maximale eenheid van alle onderdrukten te realiseren.

De voorbeelden van het VB

Enkele maanden geleden haalde VB-voorzitter Valkeniers de scheiding tussen Soedan en Zuid-Soedan aan als een te volgen voorbeeld. De splitsing van beide landen heeft de burgeroorlog en het geweld echter niet gestopt. Nu haalt Dewinter een ander te volgen voorbeeld aan: de Kroatische onafhankelijkheidsstrijd begin jaren 1990. Toen stuurde het Vlaams Blok hulp naar de Kroatische strijders, een aantal aan de partij verbonden activisten ging zelfs actief meestrijden. Dewinter verklaarde nu “een beetje jaloers” te zijn op de Kroaten en had ook lof voor de in 2011 veroordeelde oorlogsmisdadiger Ante Gotovina die aan het hoofd stond van een etnische zuivering in Krajina. In een uitgebreid en vernietigend opiniestuk in De Morgen wijst Karl Van den Broeck erop hoe de toenmalige VBJ-voorzitter erkende dat jongeren naar Kroatië werden gestuurd om mee te vechten. De partij organiseerde vormingsavonden en werd in 1992 door de Kroatische regering uitgenodigd. De foto hiernaast met Wim Verreycken, Filip Dewinter en Francis Van den Eynde voor een tank werd tijdens dat bezoek genomen. Bij de oorlogen in Joegoslavië vielen meer dan 10.000 doden.

Het opiniestuk in De Morgen kan je hier vinden:

<http://www.demorgen.be/dm/nl/2461/Opinie/article/detail/1482536/2012/08/08/De-onafhankelijkheidsstrijd-van-de-Kroaten-was-een-voorbeeld-voor-het-Vlaams-Blok.dhtml>

Amerikaanse neonazi richt bloedbad aan: zes doden

De Amerikaanse neonazi Wade Michael Page schoot zondag zes mensen dood in een sikh-tempel in Milwaukee, Wisconsin. De oud-militair verwarde Sikhs met moslims. Page maakte deel uit van een racistische muziekgroep die onder meer werd gepromoot op het extreemrechtse Stormfront, een forum waarop ook neonazi's uit ons land actief zijn. Page was als neonazi skinhead overtuigd van het idee van een ‘racistische heilige oorlog’. Een tiental jaar geleden zocht Page toenadering tot de National Alliance, een Amerikaanse groepering die ook aanwezig was op bijeenkomsten van Bloed, Bodem, Eer en Trouw (BBET) in ons land. Het bloedbad van afgelopen zondag staat niet alleen. De afgelopen tien jaar nam het aantal haatgroepen in de VS met 69% toe, het aantal gewelddaden tegen moslims steeg met de helft sinds 2010 en er is ook steeds meer geweld tegen holebi's.

Bompa Le Pen over zijn dochter en “hardwerkende kaalgeschoren militanten”

In een interview met het Britse blad The Times heeft de vroegere leider van het Franse extreemrechtse Front National het onder meer over zijn dochter en zijn partij. Jean-Marie Le Pen zegt dat hij zelf een “man van het volk” is, terwijl zijn dochter “kleinburgerlijk is”. Het 84-jarige ‘detail uit de geschiedenis’ verklaarde nog dat zijn dochter het FN aanvaardbaar maakt door ieder mogelijk punt van kritiek uit te schakelen. “Zo verdwenen de vele moedige en dynamische militanten die zich laten opmerken omdat ze een kaal geschoren kop hebben.” Inderdaad, neo-nazistische skinheads die niet bang zijn van wat geweld zijn voor Le Pen senior gewoon moedige militanten.

Namen. Geslaagde antifascistische actie

Op 6 juli kwamen een 60-tal betogers samen om te protesteren tegen extreemrechts. De kleine groepering Solidarité Unitaire wou in de Waalse hoofdstad betogen en haar boodschap van haat en verdeeldheid verspreiden. Uiteindelijk werd de bijeenkomst niet toegelaten. De verschillende organisaties die tot een tegenactie opriepen, hielden wel vast aan hun protest. Op korte termijn slaagden ze er in om 60 mensen te mobiliseren voor een actie op een ochtend in een weekdag terwijl alle media ook hadden bericht over het verbod van deze tegenbetoging.

Solidarité Unitaire is opgezet door twee voormalige verantwoordelijken van het Front National die recent nog naar Frankrijk trokken om de campagne van Marine Le Pen te gaan ondersteunen. Ze proberen zich socialer voor te doen dan wat doorgaans het geval is bij extreemrechts. Zo beweert de groep gekant te zijn tegen besparingen, tegen de jacht op de werklozen,... Maar tegelijk wordt dat enkel aangegrepen om migranten te stigmatiseren. Zo stelt de groep als enige antwoord op "het besparingsbeleid van het financiële dictaat van Europa" het voorstel om "de migratiekost te verminderen zodat een kapitaal voor onze burgers wordt vrijgehouden." Wij denken dat geen zondebok moet gezocht worden, maar dat de echte verantwoordelijken voor de sociale en economische crisis moeten aangepakt worden. De crisis is niet de schuld van migranten, maar van speculanten!

In de context van de huidige crisis is het mogelijk dat een aantal mensen zich vergissen over tegen wie ze zich moeten richten. Er is de mogelijkheid dat extreemrechts een zekere steun krijgt en op de bestaande frustratie tegenover de vele tekorten (werk, huisvesting, kinderopvang) kan inspelen of ook op de woede tegenover het establishment (waaronder de gevestigde partijen).

De beste manier om ervoor te zorgen dat er voldoende middelen zijn om in de sociale noden te voorzien, is niet door ons te laten verdelen in een strijd voor de kruimels die eventueel van de kapitalistische feestdis vallen. We moeten met jongeren en minder jongeren, werkenden en werklozen, migranten en mensen van Belgische afkomst, mannen en vrouwen,... samen strijden om toegang te hebben tot alle rijkdommen die wij produceren en die ons worden ontnomen.

Dat betekent concreet dat we opkomen voor een samenleving waarin de sleutelsectoren van de economie uit de private handen worden gehaald om onder de democratische controle van de arbeiders te worden geplaatst. We willen dit debat voeren, ook in het kader van antifascistische acties. De actie in Namen was alvast geslaagd met een aanwezigheid van activisten van de Jeunesses Ouvrières Chrésiennes (de tegenhanger van de KAJ), Jeunes FGVB (ABVV-Jongeren), CSC (ACV), PTB (PVDA), PSL (LSP) of nog een lokale groep verantwoordigden.

Verslag en foto's door Nico

Leegloop VB leidt tot wel erg grote spreidstand bij N-VA

Een 50-tal lokale en nationale mandatarissen van het Vlaams Belang zijn inmiddels overgelopen naar N-VA. De overstap van Jurgen Ceder, voormalig fractieleider van het VB in de Senaat, leidde tot controverse waarop de N-VA een (tijdelijke?) VB-overloop-stop aankondigde. De liberale concurrenten van Open Vld grepen de komst van de vele VB'ers aan om De Wever hierop te pakken. Dat zoveel VB'ers zonder problemen overstappen naar een liberale partij als N-VA is veelzeggend, dat N-VA geen probleem heeft met de VB'ers evenzeer.

VL-EXIT

In alle peilingen moet het Vlaams Belang veel terrein prijs geven tegenover vorige verkiezingen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen wordt het moeilijk om de ruim 900 lokale verkozenen te behouden. Bij de volgende nationale verkiezingen zal een groot aantal parlamentszetels van de partij verdwijnen, en met die zetels ook de financiering door Belgisch belastinggeld waar het VB zo afhankelijk van is. De overgang naar een kleinere partij laat niet op zich wachten tot na de verkiezingen, de leegloop is nu al volop bezig. Stilaan kunnen we spreken van een 'VL-exit'.

Een 50-tal mandatarissen (het AFF publiceerde een vrij volledig overzicht dat niet wordt betwist door N-VA of VB) trok van het Vlaams Belang naar N-VA, de partij die volgens de verwachtingen een grote doorbraak zal kennen op 14 oktober en waar er dus wel wat postjes te verdelen zijn.

Een andere groep die wellicht minstens even groot is, houdt het volledig voor bekeken. Sommigen onder hen hadden wel de stap naar N-VA willen zetten, maar konden dit niet omwille van hun uitgesproken profiel. Na de recente controverse wordt het wel heel moeilijk om bijvoorbeeld ex-VB-voorzitter Vanhecke openlijk te aanvaarden als N-VA-kandidaat ook al staan zijn naaste ex-VB-vrienden en ook zijn schoonvader wel op de kieslijsten van die partij.

Voor het Vlaams Belang doet het vertrek van een groot aantal mandatarissen ongetwijfeld pijn. Anderzijds maakt het een einde aan de interne ruzies die de afgelopen jaren welig tierden. Dewinter heeft het pleit gewonnen en houdt zijn partij strak in handen. Wie daar een probleem mee heeft, moet maar bij De Wever aankloppen. Op deze manier kan Dewinter zijn partij voorbereiden op een tocht(je) door een woestijn, niet als buitenparlementaire kracht zoals in de jaren 1970 maar met een beperktere aanwezigheid in de verschillende parlementen. Bovendien benadrukt de komst van de vele VB'ers bij N-VA de grote spreidstand van die partij, een spreidstand die enkel houdbaar is zolang overwinningen worden geboekt. Als de zeepbel van De Wever barst, dan wil Dewinter

klaar staan.

In Frankrijk zagen we hoe extreemrechts kan terugkeren. De voorbije jaren was er ook daar een leegloop van het FN en ging Sarkozy met een groot deel van de kiezers van Le Pen lopen. Het voorbeeld van 'aanvaardbaar' rechts (ook al viel er bij Sarkozy regelmatig een ranzig racisme op te merken) dat extreemrechts teruggedrong, werd ook bij ons als voorbeeld gezien. Het resultaat is dat Sarkozy racisme aanvaardbaar maakte, hij zijn belofte niet kon waarmaken en extreemrechts bij de daaropvolgende electorale neergang van Sarkozy versterkt kon terugkeren. Ongetwijfeld

wordt ook in VB-kringen met een dergelijk scenario in ons land rekening gehouden.

WIE BIJ DE HOND SLAAFT...

Ondertussen hebben zowel alle gevestigde partijen de komst van de VB'ers naar N-VA aangegrepen om die partij aan te pakken. Op 1 mei deed Freya Van Den Bossche (SP.a) dat in Gent, Groen-kopstuk Almaci schreef er een tribune over voor Knack en Patrick Dewael (Open Vld) zag een

kans om de liberale concurrenten een hak te zetten. Het argument daarbij is telkens dat de N-VA met de VB'ers ook hun racisme en extreemrechtse standpunten overneemt. Wie bij de hond slaapt, krijgt zijn vlooiën. En als er 50 honden zijn, zullen er ongetwijfeld een aantal met vlooiën zijn.

Het klopt dat voormalige VB'ers zoals Van Overmeire, Ceder, Vanhecke, Stevenhuydens,... een verleden van racisme en extremisme hebben. Vanhecke werd samen met Dewinter actief en genoot een opleiding bij de voortrekkers van de naderhand verboden privé-militie VMO. Van Overmeire en Ceder komen uit NSV-kringen en aarzelden in hun studententijd niet om ook de 'gespieerde' acties van die groepering te ondersteunen. Nu komen ze uiteraard klagen dat niet zij maar de linkerkant tot geweld overging. Wie de acties van NSV heeft gezien, weet wel beter. De Morgen publiceerde een artikel waarin het spreekt van minstens acht ooggetuigen die Ceder in 1984 aan het werk zagen tijdens een gewelddadige aanval op politieke tegenstanders waarbij een ernstig gewonde viel. Ceder wordt daar volgens ooggetuigen verantwoordelijk voor geacht, ook al werd hij nadien vrijgesproken voor de rechtbank wegens gebrek aan bewijzen. Alleszins was hij als NSV-voorzitter politiek verantwoordelijk.

Het bleef overigens niet beperkt tot meer gespieerde acties in de studententijd van Ceder, Vanhecke,... Ook later lieten ze zich niet onbetuigd. Toen wij in 1996 in Brugge met verregaand fysiek geweld vanwege een extreemrechtse jongerengroep werden geconfronteerd, bleek dat deze groep onder de directe verantwoordelijkheid van Vanhecke viel. Jurgen Ceder hebben wij in 2003 in

levende lijve ontmoet. Het was in Dilbeek bij een actie van Blokbuster tegen een meeting met Dewinter. Een ordedienst van het VB, toen nog Vlaams Blok, ging over tot een aanval. Ceder was verantwoordelijk voor de ordedienst en liet hen eens goed te keer gaan. In Dilbeek organiseerde Ceder een systematische laster- en intimidatiecampagne tegen onze lokale militanten.

Dit soort figuren komt nu vertellen dat ze een probleem hadden met de 'stijl' van het Vlaams Belang, een stijl die ze zelf mee vorm hebben gegeven. Er wordt maar erg voorzichtig afstand genomen van de vroegere politieke standpunten, verschillende huidige N-VA'ers schreven mee aan het 70-puntenprogramma van het Blok. Wellicht is de overstap naar N-VA vooral ingegeven door bezorgdheid om de verdere politieke loopbaan.

Uiteraard betekent de komst van figuren als Ceder, Van Overmeire,... en in werkelijkheid ook Vanhecke en Van den Eynde (die zich omwille van de 'perceptie' moeten beperken tot stemoproepen van buiten hun nieuwe partij) niet dat N-VA plots een afkooksel van het Vlaams Belang is geworden. Maar het is opvallend dat de N-VA er geen probleem mee heeft om een vrij grote en door de jaren heen min of meer georganiseerde fractie van het Vlaams Belang zomaar op te nemen.

Hierdoor wordt de spreidstand rond het kernprogramma van puur onversneden liberalisme overgoten met een Vlaams-nationalistische saus bijzonder groot. De N-VA telt (voormalige?) straatvechters in de rangen die in hun studententijd niet zouden gearzeld hebben om de N-VA'ers die op de Gay Pride aanwezig waren met een spandoek een fysiek lesje te leren. Zolang het electoraal goed gaat, zal dit mogelijk weinig problemen opleveren. Maar eens er een grotere krapte is bij de verdeling van postjes, zal de spreidstand een groot probleem vormen. De problemen die het VB heeft gekend bij het 'krimpen' zullen daar maar klein bier tegenover lijken.

Wij delen niet het standpunt van diegenen die nu N-VA zullen uitroepen tot een neo-fascistische partij. Het blijft een partij die in essentie wordt gedomineerd door een kleinburgerlijke leiding die met een populistisch discours een breder ongenoegen electoraal kan vertalen. Dat is een erg onstabiele basis waarbij er figuren uit wel erg diverse hoeken worden aangetrokken. Anderzijds zijn we natuurlijk wel bezorgd dat een grote groep Blokkers van het eerste uur zomaar wordt toegelaten en op die manier de reeds aanwezige groep van 'aangebrande' N-VA'ers kan versterken.

Hoe Jurgen Ceder in 2003 antifascisten te lijf ging in Dilbeek

De overstap van Vlaams Belanger Jurgen Ceder naar de N-VA is de voorbije dagen voortdurend in pers geweest, maar waarschijnlijk niet op de manier waarop senator Ceder het graag zou gewild hebben. Steeds vaker komen verhalen naar boven over het gewelddadige verleden van de politicus, vooral tijdens zijn jaren als prominent lid van de gewelddadige fascistische studentenorganisatie NSV. Maar ook in een meer recent verleden durfden de vuisten van Ceder wel eens jeuken...

Zondag 30 maart 2003: het Vlaams Blok organiseert een "ontbijtgesprek" in het Dilbeekse cultureel centrum Kasteel La Motte. Blokbuster organiseert een protestactie voor de ingang van het park waarin La Motte ligt: wij klagen daarmee het racistische en gewelddadige karakter aan van het Blok in Dilbeek. Een twintigtal sympathisanten vervoegt ons.

Voor deze protestactie hadden we de voorbije weken campagne gevoerd, vooral in de Dilbeekse jeugthuizen. Enkele weken voordien organiseerden we ook een succesvolle eerste protestactie aan een andere Vlaams Blok vergadering. Het is dan ook niet verbazend dat het Vlaams Blok een "ontvangstcomité" heeft voorzien voor ons: enkele minuten nadat we toekwamen aan de poort van het park, komt een groepje van een 15-tal skinheads uit het gebouw gelopen, aangevoerd door lokaal Vlaams Blok-mandataris Jurgen Ceder.

Meteen is duidelijk dat deze skinheads weinig zin hebben in conversatie: ze zetten meteen een aanval in op de mensen die het Blokbuster-spandoek dragen. Ceder zet uit voorzichtigheid zijn bril af, en gaat met veel enthousiasme mee in de aanval. Er vallen klappen: de Blokkers proberen ons spandoek en onze vlaggen af te nemen, maar de aanwezige jongeren laten zich niet doen. Verschillende antifascisten krijgen klappen, ook Jurgen Ceder is actief met de vuisten.

Een ploeg van de regionale zender ring-TV filmt alles, en het duurt niet lang alvorens de Blokkers beseffen dat dit geen goede reclame is voor hun partij. Bovendien lijken de antifascisten iets minder geïntimideerd door deze aanval dan gehoopt. Na enkele minuten besluiten ze dan ook hun aanval af te breken, en terug te keren naar het kasteel. Voor Jurgen Ceder moet het een mooie ochtend geweest zijn: vol nostalgie naar de donkerste dagen uit zijn studentenjaren... Schoon volk, daar bij de N-VA...

Ceder terug naar reservebank

Voormalig VB-senator Jurgen Ceder meent dat de controverse rond zijn overstap naar N-VA enkel aan de media, en de krant De Morgen in het bijzonder, was te wijten. Zijn eigen verleden en aangebrande politieke standpunten hadden uiteraard niets met de controverse te maken. De 'linkse' media hebben daarover gefantaseerd, aldus Ceder.

Dat hij in 1984 betrokken was bij geweld, ontkent hij evenwel niet. Hij houdt het erop dat hij door de rechtbank werd vrijgesproken. Zo kennen we er nog. Een jaar of vijf geleden werd na een NSV-betoging in Antwerpen heel wat schade aangericht in een studentencafé. Enkele NSV'ers die daarbij betrokken waren, werden eveneens vrijgesproken bij gebrek aan bewijs. De aangerichte schade in het café was er echter niet minder voor. De schade die in 1984 aan een linkse student werd aangericht, bleek levenslange gevolgen te hebben. Maar daar moeten we dus niet op terugkomen volgens Ceder.

De controverse zorgt ervoor dat Ceder terug naar de reservebank moet. Hij kan er Frank Vanhecke gezelschap houden en hopen dat de electorale zeepbel van Bart De Wever nog voldoende lang stand

houdt om ook zijn politieke carrière te redden. Dat N-VA op geen enkel ogenblik een probleem heeft gemaakt van het gewelddadige verleden van Ceder of van zijn aangebrande standpunten, is met een ook veelzeggend voor die partij.

Uiteraard hoopt de N-VA dat de storm nu snel gaat liggen. Ceder zal niet op de zesde plaats voor de gemeenteraadsverkiezingen in Dilbeek staan en ook andere ex-VB'ers zullen het nu wat moeilijker hebben om zich in de N-VA op te werken.

Ondertussen circuleren op het internet berichten over hoe niet enkel Ceder in 1984 bij het geweld tegen linkse studenten was betrokken, maar ook een ander huidige N-VA-kopstuk (zie foto hieronder). Wat daarvan aan is, weten we niet. Maar wel was het al langer duidelijk dat er ook in N-VA een vleugel is die jarenlang tegen extreemrechts heeft aangeleund zonder die stap formeel te zetten. Met zowel ex-SP.a'ers als Siegfried Bracke (die voorheen perfect paste in het door Jurgen Ceder zo verafschuwde plaatje van de 'progressieve journalist') als ex-VB'ers in eigen rangen, zal Bart De Wever stilaan veel werk krijgen om alle interne plooiën glad gestreken te krijgen.

Wie kan ons bevestigen dat de persoon die op bovenstaande foto van de rellen tussen NSV en linkse betogers in 1984 een huidige N-VA-kopstuk (zonder VB-verleden) is?

Is de Antwerpse werkloosheid een 'zuiver migratieverhaal'?

De afgelopen jaren werden enkele sociale bloedbaden aangericht in Antwerpen. Er was de sluiting van Opel-Antwerpen die tot een sterke toename van het aantal werklozen leidde. Recent volgde ook de sluiting van Crown Cork in Deurne. Terwijl grote bedrijven de productie afbouwen en personeel bij het grof huisvuil zetten, meent de partij van Bart De Wever dat de Antwerpse werkloosheid een 'zuiver migratieverhaal' is.

Blijkbaar wil de N-VA aantonen dat de komst van de vele VB'ers geen toeval is. Ook op het vlak van migratie is er bij de partij van De Wever een ranzig kantje. Vorige week opende de partij een nieuw migratiedebat waarin werd uitgehaald naar wat Theo Francken de 'sociale zekerheidsmigranten' noemde, migranten die niet komen om te werken maar om de 'hangmatten van de sociale zekerheid' te liggen. Of nog om als criminelen de samenleving te ontwrichten.

Er is een verschil met de retoriek van het Vlaams Belang. De N-VA verzet zich immers niet tegen de komst van alle vluchtelingen. De partij maakt een onderscheid tussen 'passieve migratie' (onder meer op basis van gezinshereniging of regularisatie) en 'actieve migratie' (arbeidsmigratie of studentenmigratie). N-VA concludeert: "Er moeten niet zozeer minder, maar vooral andere migranten komen."

N-VA stelt onder meer voor dat de regularisatieprocedure wordt afgeschaft, dat gezinshereniging moeilijker wordt, dat de naturalisatieprocedure veel strenger wordt (onder meer met nadruk op taalkennis), dat de strafrechter de nationaliteit kan afnemen bij iedere veroordeling door een correctionele rechtbank,... Misschien kunnen er wel een 70-tal dergelijke punten worden opgemaakt in een nieuw migratieprogramma? Ongetwijfeld zal Jurgen Ceder wel bereid gevonden worden om daar eventueel juridisch advies bij te geven.

De Antwerpse werkloosheid, met ongeveer 15% dubbel zoveel als in de rest van Vlaanderen, is volgens N-VA niet toe te schrijven aan de sociale bloedbaden die aangericht worden door bedrijven als Opel. Neen, het zijn de migranten die het probleem zijn. De Wever: "De stijging van de werkloosheid in Antwerpen is een zuiver migratieverhaal." Hij verklaart dit met de stelling dat er veel Marokkanen zijn, "een moeilijk integreerbare groep die opduikt in alle statistieken waar je ze liever niet in ziet."

Kortom, werkloosheid en armoede (en ook criminaliteit) zijn cultureel bepaald op basis van afkomst. Want volgens De Wever is er geen gebrek aan werk, er zouden "meer dan voldoende vacatures" zijn en "het bedrijfsleven schreeuwt om mensen". Als de werkloosheid dan toch de schuld van de werklozen is, dan is de enige logische conclusie dat er in Antwerpen dubbel zoveel lui-aards en hangmatbewoners zijn als in de rest van Vlaanderen. En daarbij wijst N-VA uitdrukkelijk naar mensen van Marokkaanse afkomst.

Nieuwbakken N-VA'er Carl Huybrechts, in een vorig leven SP.a-kandidaat in Antwerpen en nog steeds vol lof voor Patrick

Janssens, verklaarde dat de heisa rond de komst van de VB'ers bij N-VA merkwaardig was. Hij stelde: "Met al die mensen die overkomen van het Vlaams Belang hebben enkele columnisten weer een stok gevonden om de N-VA te slaan. Terwijl iedereen vroeger met de handen in het haar zat omdat niemand wist hoe we het Vlaams Belang klein moesten krijgen. Vandaag doet De Wever dat, en is het weer niet goed." Denkt hij echt dat De Wever het VB zal klein krijgen met een retoriek die racisme tegenover mensen van Marokkaanse afkomst aanvaardbaar maakt?

N-VA veegt alle opmerkingen over racisme van tafel. De partij keert zich immers niet tegen alle migranten, sommigen zijn wel welkom. De Wever denkt daarbij aan Indische diamanthandelaars, Duitsers in de petrochemie of Amerikanen bij multinationals. Het soort diamanthandelaars dat enkele miljarden aan zwart geld in Zwitserse kassen steekt of het soort topmanagers dat vet betaald wordt om hier sociale bloedbaden aan te richten. N-VA beperkt haar voorliefde voor het patronaat niet tot enkel Vlaamse patroons. Een detail: voor buitenlandse patroons stelt de Vlaamsnationalistische partij plots geen taalvereisten zoals voor alle andere bevolkingsgroepen.

Als de Antwerpse werkloosheid de afgelopen zes jaar met 2% is gestegen, kan dit volgens N-VA alleszins niet aan de Vlaamse regering (waar de partij de minister van werk levert) worden toegeschreven. "Vandaag is de Vlaamse werkloosheid ongeveer even hoog als bij de start van de Vlaamse regering midden 2009. De stad Antwerpen wijkt echter duidelijk in negatieve zin af van dit Vlaamse patroon, met een aanhoudende toename van de werkloosheid sinds 2009 in Antwerpen. Dit slechte rapport kan dus moeilijk op conto van de Vlaamse minister van Werk geschreven worden."

Terwijl zelfs woordvoerders van de VDAB in 2010 wezen op de sterke stijging van het aantal werklozen als gevolg van de sluiting van Opel en enkele andere kleinere bedrijven, meent N-VA dat de verantwoordelijkheid voor de werkloosheid bij de werklozen zelf ligt. En als er veel migranten werkloos zijn, is ook dat hun eigen schuld. Dat is meteen de logica die aan de basis van de liberale N-VA voorstellen ligt om bijvoorbeeld de werkloosheidsuitkering in de tijd te beperken.

Met dergelijke voorstellen is het niet verwonderlijk dat N-VA een aantrekkingskracht uitoefent op Vlaams Belangers met carriè-replannen. De voorstellen van N-VA zullen geen enkel antwoord bieden op werkloosheid, criminaliteit of tekorten omdat de partij stelselmatig weigert om de echte verantwoordelijken ervan aan te pakken. Als de N-VA op nog meer niveau's aan de macht komt, zal stilaan het besef groeien dat de retoriek van De Wever over 'verandering' vooral betrekking heeft op wie de postjes inneemt. Het wordt tijd dat er een sterke politieke kracht ontstaat die zegt waar het op staat: pak de werkloosheid aan, niet de werklozen. De verantwoordelijkheid voor de crisis ligt niet bij de migranten, maar bij de bankiers en speculanten.

THEORIE

Leon Trotski over politieke crisis, populisme en extreemrechts

Het boek 'Whither France?' ('Waarheen gaat Frankrijk?', voorlopig is het boek nog niet volledig in het Nederlands vertaald) van de Russische revolutionair Leon Trotski geniet geen grote bekendheid. Ten onrechte, want het biedt een scherpe analyse van een periode van politieke crisis, onstabiliteit, de opkomst van populist en extreemrechts en de antwoorden die de arbeidersbeweging daarop naar voor moet brengen.

Leon Trotski is uiteraard vooral bekend vanwege zijn actieve rol in de Russische Revolutie van 1917 waarbij een arbeidersstaat tot stand kwam. Hij is ook bekend vanwege zijn vlijmscherpe kritieken op de bureaucratische ontaarding onder het stalinisme. Maar daarnaast leverde Trotski ook heel wat analyses over de belangrijkste politieke ontwikkelingen van de jaren 1920 en 1930. Het boek 'Whither France?' handelt over een van de woeligste perioden uit de Franse geschiedenis: van de politieke crisis en de dreiging van extreemrechts in 1934 tot de algemenestaking van 1936 met het potentieel van een arbeidersrevolutie.

De Franse economie werd vanaf ongeveer 1931 geraakt door de wereldwijde depressie waarvan de grote crash van 1929 in de VS de bekendste uitdrukking van was. De economische crisis ondermijnde de positie van de kleinburgerij en plaatste ook zowel de burgerij als de arbeidersbeweging voor nieuwe uitdagingen. Verschillende politieke stromingen speelden in op het ongenoegen met een groeiende impact van populist en van extreemrechts. Dat gebeurde niet overal op een zelfde manier, maar er waren wel overal gelijkaardige elementen van politieke onstabiliteit.

In Frankrijk komen deze ontwikkelingen na de dramatische gebeurtenissen in Duitsland (en eerder in Italië) waar het fascisme aan de macht kon komen. Leon Trotski had steeds gewaarschuwd dat de weigering van de leiding van de Duitse arbeidersbeweging om gezamenlijk een offensieve strijd voor maatschappijverandering aan te gaan en de ultralinkse koers van de Communistische Partij in het bijzonder belangrijke factoren waren die het mogelijk maakten dat Hitler aan de macht kwam. Trotski bracht in Duitsland de noodzaak van een eenheidsfront van de arbeidersbeweging naar voor.

In Frankrijk zag de leiding van de arbeidersbeweging de eerste oprispingen van extreemrechts niet aankomen, Frankrijk was immers Duitsland niet. De politieke onstabiliteit – met vijf regeringen tussen mei 1932 en januari 1934 – was een uitdrukking van de crisis. Bovendien werd het volledige establishment door elkaar geschud als gevolg van een aantal schandalen, onder meer door onfrisse praktijken van topbankiers en speculanten. De kleine fascistische groepen hadden als gevolg van de crisis en de impact ervan op de kleinburgerij een steviger aanhang gekregen en grepen de schandalen aan om zich offensief te manifesteren. Dat een sterk in de media uitgespeeld schandaal een speculant met Joodse roots betrof, met name Stavisky, werd uiteraard schaamteloos uitgespeeld.

Als de fascist en februari 1934 een grote betoging hielden in Parijs, op een ogenblik dat het politieke establishment in de touwen ligt, kijken zowel de Communisten als de Socialisten gewoon toe.

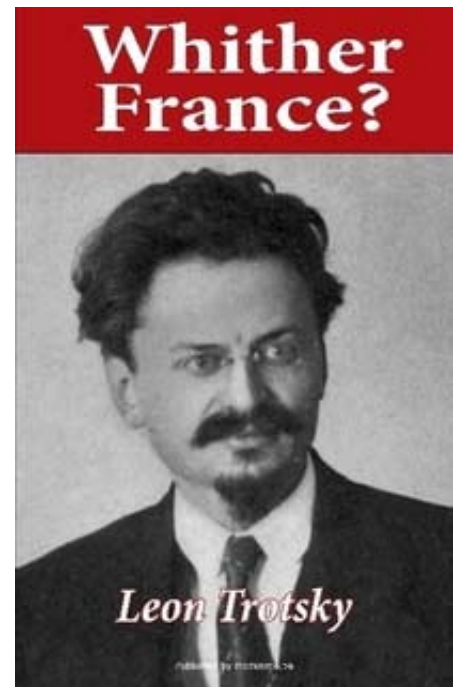
Ze waren geschokt omdat ze de fascist en niet hadden zien komen en ze vreesden een snelle machtsovername. Door het toeslaan van een element van contrarevolutie zagen ze niet de mogelijkheden om de revolutie op de agenda te zetten. De crisis van de jaren 1930 in Frankrijk maakte nochtans duidelijk op welk snel ritme de ontwikkelingen kunnen gaan. In februari 1934 komt er onder druk van onder meer extreemrechts een rechtse bonapartistische regering aan de macht onder leiding

van Doumergue. Maar amper twee jaar later kent Frankrijk in april-mei 1936 een van de grootste algemene stakingen uit haar geschiedenis. Net zoals de leiding van de communisten en de socialist en de contrarevolutie niet zag aankomen, zagen ze evenmin het potentieel van de revolutie. Het resultaat was dat ze op beiden onvoorbereid waren.

Trotski stelde in 1934 reeds dat de crisis en het ineensstorten van alle instellingen van de burgerij leidde tot een periode van enorme politieke volatilit eit waarbij de pendule heel snel van rechts naar links kan gaan en terug. Het argument dat Frankrijk Duitsland niet was – of om de vergelijking met vandaag te maken: dat Frankrijk Griekenland niet is – is slechts gedeeltelijk correct. Het ritme van de gebeurtenissen is uiteraard verschillend, maar omdat er onder het kapitalisme geen uitweg is voor de crisis is er in alle landen een desintegratie van het systeem. De basiskenmerken daarvan zijn overal dezelfde.

De instellingen van de burgerij worden sterk verzwakt in een periode van crisis. Als democratische methoden niet meer volstaan, volgen andere methoden en wordt het leger ingezet en desnoods ook gewapende bendes. Dat is waar de rol van de reactionaire groepen van fascist en groter kan worden. Het fascisme is essentie een beweging die erop gericht is om de arbeidersbeweging gewapenderhand te breken. Het kan daarvoor beroep doen op de misnoegde en geruïneerde kleinburgerij die tegen de arbeidersbeweging wordt opgezet. Populisme is doorgaans een eerste uitdrukking van een radicalisering bij de kleinburgerij.

In Frankrijk stond het fascisme in 1934 nog niet op de agenda, maar kwam er een rechts bonapartistisch regime dat zich schijnbaar boven het politieke gewoel stelde. Trotski stelde dat een dergelijk regime zich slechts tijdelijk zou kunnen handhaven en steeds meer beroep zou moeten doen op de steun van politie en leger. Een

deel van de officiële ‘linkerzijde’, meer bepaald de ‘Radical Socialistische Partij’, besloot de bonapartistische regering te steunen met het argument van de fascistische dreiging en de stabiliteit. Het resultaat van deze steun is dat het proces van afkalving van de Radicale partij enkel werd versneld.

In een systeem in crisis verdwijnt de steun voor de gevestigde partijen die zich op het kapitalisme beroepen. Dat is het resultaat van de dynamiek van de kapitalistische crisis. “Het kapitalisme heeft de productiemiddelen tot op een zodanig niveau gebracht dat ze lam gelegd worden door de miserie van de volkse massa’s die geruïneerd zijn door datzelfde kapitalisme. Het volledige systeem begint af te takelen, te desintegreren en te rotten. Het kapitalisme kan de werkenden niet alleen geen nieuwe sociale hervormingen geven, zelfs geen kruimels. Maar het moet terugnemen wat het ooit gaf. Heel Europa zit in een periode van economische en politieke tegenhervormingen. Het beleid om de massa’s te verstikken is niet het resultaat van de grillen van de reactie maar komt voort uit de desintegratie van het kapitalistische systeem.” En dat heeft uiteraard ook politieke gevolgen. Zoals Trotski stelde: “Belangrijke politieke fenomenen hebben altijd diepere sociale oorzaken.”

De opmars van extreemrechts leidde meteen tot discussies binnen de linkerzijde. Trotski ging in tegen diegenen die zich toegeeflijk wilden opstellen tegenover de officiële linkerzijde die de regering steunde. Hij stelde dat de arbeidersbeweging zich uiteraard niet tegen de kleinburgerij moest keren, maar dat ze deze kleinburgerij enkel naar haar kant zou overwinnen door consequent tegen het kapitalisme in te gaan. “Om de kleinburgerij aan haar kant te krijgen, moet de arbeidersklasse het vertrouwen van de kleinburgerij winnen. Daarvoor moet de arbeidersbeweging vooreerst vertrouwen hebben in haar eigen kracht.”

Dat omvat bij de opkomst van fascistische bendes ook de noodzaak van fysieke verdediging van de arbeidersbeweging. Binnen de Franse communistische partij heerste daar heel wat onduidelijkheid over en overheerste het idee dat er geen fysieke verdediging nodig was. Trotski: “Dit komt er uiteindelijk op neer dat wordt gedacht dat als de onderdrukten niet terugschrikken, de onderdrukkers niet verplicht worden om hen te slaan. Dat is de filosofie van Tolstoy en Ghandi, maar niet van Marx en Lenin. Als L’Humanité [de krant van de communistische partij] de doctrine van ‘geen verzet met geweld tegen het kwaad’ aanneemt, zou het als symbool beter niet de hamer en sikkel nemen, maar de vrome geit die Ghandi van melk voorzag.”

Tegenover de noodzaak van fysieke verdediging tegen de fascistische partijen, stelde de communistische partij dat dergelijke opstelling een provocatie zou vormen en enkel mogelijk zou zijn in een revolutionaire situatie. Trotski bracht daartegen in dat het argument dat de situatie niet revolutionair was doorgaans gebruikt werd om aan de revolutionaire taken van het ogenblik te verzaken. De opbouw van een ‘arbeidersmilitie’ als verdediging tegen de fascistische partijen was een logische stap in de opbouw en verdediging van de bestaande arbeidersorganisaties en instrumenten van strijd. Dat moet niet geheimzinnig gebeuren, maar net zoals een stakingspiket worden voorbereid met een maximale betrokkenheid van de arbeiders.

Daarnaast stelde Trotski dat de linkerzijde geen afwachtende houding mocht innemen tegenover de politieke crisis. Hij pleitte voor een eenheidsfront van arbeidersorganisaties rond een programma van concrete overgangseisen waarmee een arbeidersre-

gering de overgang van het kapitalisme naar het socialisme zou kunnen maken. Eisen op zich volstaan niet, er moeten ook stappen gezet worden om aan te tonen dat de eisen zullen gerealiseerd worden. “Het is niet nodig om strijdmethoden uit te vinden. Die worden aangeboden door de hele geschiedenis van de wereldwijde arbeidersbeweging.” Trotski riep de leiders van de arbeidersbeweging op om zich niet te beperken tot tamme toespraken in het parlement en tot een afgezwakte versie van een socialistisch programma in de hoop zo meer ‘aanvaardbaar’ te zijn, maar tot een scherpe en duidelijke socialistische retoriek om op basis van klassenstrijd voorbereid te zijn op een overwinning. Vandaar de roep van Trotski om geen ‘Volksfront’ met de burgerlijke Radicals te vormen, maar actiecomités om een revolutionaire strijd te voeren.

Terwijl de crisis van het kapitalisme net het potentieel van een socialistisch alternatief aantoonde, zwegen de socialistische en communistische partijen daarover. Trotski was scherp in zijn vaststellingen: “Waar bij het ontstaan van het kapitalisme onwetende en hongerige arbeiders de machines stuk sloegen, zijn het nu de kapitalisten zelf die machines en fabrieken vernietigen. Het verder behoud van de private eigendom van de productiemiddelen bedreigt de mensheid met degeneratie en barbarij. De basis van de samenleving is economisch. Die basis is rijp voor het socialisme en dit in dubbele zin: de moderne technologie is zodanig ontwikkeld dat het een hoge levensstandaard voor iedereen kan garanderen, maar het uitgeleefde kapitalistische systeem biedt de massa’s enkel steeds meer armoede en lijden.”

De uitdaging was groot: als de arbeidersbeweging geen stappen vooruit zou zetten en de macht zou grijpen, dan zou het verval van de economie en de samenleving zich voortzetten en uiteindelijk een bedreiging voor de mensheid vormen. Trotski stelde in 1935 reeds dat dit zou leiden tot een nieuwe oorlog. Een afwachtende houding innemen, was niet aan de orde. “Als we in een prérevolutionaire situatie geen revolutionaire politiek voeren, dan werkt de tijd tegen ons.” In zo’n situatie proberen alle krachten van de reactie zich te versterken. De uitkomst van een prérevolutionaire situatie wordt bovendien niet enkel bepaald door objectieve maar ook door subjectieve factoren. Het organiseren van de arbeiders in actiecomités was dan ook noodzakelijk om te vermijden dat de revolutionaire energie van de massa’s slechts tot geïsoleerde uit-

Extreemrechtse betoging in Parijs in 1934

barstingen zou leiden en niet tot een perspectief van maatschappijverandering. “Stakingen, protestacties, confrontaties op straat, opstanden zijn onvermijdbaar in de huidige situatie. De taak van een arbeiderspartij bestaat er niet in om deze acties te controleren en lam te leggen, maar wel in het verenigen van de bewegingen en er zoveel mogelijk krachten aan te besteden.”

In dat kader was er volgens Trotski nood aan een eenheidsfront in de vorm van actiecomités waarbinnen de verschillende stromingen van de arbeidersbeweging samen zouden komen. De term ‘actiecomités’ is daarbij geen toeval, het doel van eenheid is immers actie. “De regel van bolsjewieken inzake eenheid is: afzonderlijk marcheren, samen toeslaan.” Met het Volksfront is het resultaat: “samen marcheren om nadien afzonderlijk afgeslacht te worden.”

De arbeiders hadden zich in de periode 1934-36 massaal georganiseerd in de vakbonden en politieke partijen. De staking van 1936 toonde aan dat ze klaar stonden om doorheen radicale acties zoals een algemene staking en bedrijfsbezettingen zelf de touwtjes in handen te nemen. Maar toch bleef de leiding van de arbeidersbeweging aan de zijlijn toekijken en weigeren om het potentieel te benutten. In plaats van de mogelijkheid tot een revolutionaire breuk met het kapitalisme te benutten, werd de energie van de massa’s aangewend om een Volksfrontregering te vormen. Deze regering was evenmin stabiel en kon niet vermijden dat extreemrechts onder Pétain aan de macht kwam.

Vandaag kijken de kapitalisten terug naar de jaren 1930. Ze zijn hopeloos op zoek naar manieren om de crisis te stoppen of

af te remmen waarbij dit steeds minder lukt. In landen als Griekenland zien we stilaan elementen van een prérevolutionaire situatie met enorme mogelijkheden voor de arbeidersbeweging, maar met een verwarring onder de leiding van de bestaande arbeidersorganisaties. De Griekse communisten lijken nog vast te zitten in het ‘Derde Periode’ denken van hun Duitse kameraden voor de machtsovername door Hitler. Een deel van de leiding van Syriza staat onder druk van de roep naar een ‘gematigd’ standpunt om de andere partijen niet voor de borst te stoten. Dat is evenzeer een desastreuze koers. En dat terwijl fascistische groepen als Gouden Dageraad aanhang winnen en hun straatterreur willen opdrijven. Onze Griekse kameraden komen terecht tussen met een duidelijk socialistisch programma en ze beginnen de verdediging te organiseren in antifascistische comités.

In ons land is het uiteraard nog niet zo ver gevorderd. Maar diegenen die de opgang van N-VA zien als een ‘verrechtsing’ van de bevolking vergissen zich. De snelle opgang van deze partij is vooral het resultaat van het failliet van de andere gevestigde partijen. De snelle veranderingen en de politieke onstabieleit zijn uitingen van een periode van crisis. De arbeidersbeweging moet daarop inspelen met een offensief programma dat vanuit de strijd tegen de effecten van de crisis de nood aan maatschappijverandering naar voor brengt. Dat is de centrale boodschap van Trotski in de jaren 1930 in Frankrijk. Ondanks de vele verschillen tussen vandaag en toen, blijft de kern van deze boodschap overeind.

Leon Trotski: wat is nazisme?

In 1933 schreef Leon Trotski een tekst over het nazisme dat pas aan de macht was gekomen in Duitsland. In het artikel legt hij uit hoe de fascist en daarin slaagden. Dat was niet toe te schrijven aan de persoon van Hitler, maar aan de onderliggende klassenverhoudingen en meer bepaald de radicalisering onder de middenklasse in een periode van crisis. Deze tekst verscheen nog niet eerder in het Nederlands en werd vertaald voor marxisme.be.

Enkel naïeve geesten denken dat het koningschap wordt bepaald door de koning zelf, zijn hermelijnen mantel en kroon, zijn vlees en bloed. In feite is het koningschap een wisselwerking met de bevolking. De koning is enkel koning omdat de belangen en vooroordelen van miljoenen mensen door deze persoon lopen. Als dit door de ontwikkelingen verandert, dan blijkt de koning slechts een fris gewassen man met slappe onderlip te zijn. De man die ooit Alfonso XIII werd genoemd, kan daar een recente getuigenis van vormen.(1)

De leider die heerst bij de wil van het volk verschilt van de leider die heerst bij de wil van God in die zin dat de eerste zelf zijn weg moet vrijmaken of toch alleszins zelf een rol moet spelen in

de samenloop van gebeurtenissen. Maar de leider staat steeds in een relatie tot de bevolking, het individuele aanbod moet voldoen aan de collectieve vraag. De controverse rond de persoonlijkheid van Hitler wordt scherper als het geheim van zijn succes bij Hitler zelf wordt gezocht. Intussen zou een andere politieke figuur het moeilijk hebben om op een zelfde manier de focus van anonieme historische krachten te worden. Niet gelijk welke misnoegde kleinburger kon Hitler worden, maar er zit wel een stukje van Hitler in elke misnoegde kleinburger. De snelle groei van het Duitse kapitalisme voor de Eerste Wereldoorlog betekende niet dat de middenklasse volledig werd vernietigd. Delen van de kleinburgerij stonden aan de rand van het bankroet, maar er ontstonden ook

nieuwe lagen van kleinburgers. Rond de fabrieken waren er ambachtslieden en winkeliers, in de fabrieken waren er technici en leidinggevendenden. Maar terwijl ze zichzelf in stand hielden en numeriek zelfs sterker werden, waren de oude en de nieuwe kleinburgerij slechts goed voor minder dan de helft van de Duitse natie. De middenklasse heeft de laatste schijn van onafhankelijkheid verloren. Ze leeft in de rand van de grootschalige industrie en het bankensysteem, ze leeft van de kruimels die van de tafel van de monopolies en kartels vallen en van de spirituele boodschap van haar theoretici en professionele politici.

De nederlaag van 1918 blokkeerde de opmars van het Duitse imperialisme. Een externe dynamiek sloeg om in een interne. De oorlog ging over in een revolutie. De sociaaldemocratie, die de Hohenzollerns (2) had bijgestaan om de oorlog tot haar tragische uitkomst te brengen, liet niet toe dat de arbeidersklasse de revolutie tot haar conclusies doortrok. Nadien zocht de Weimar-democratie veertien jaar lang excuses voor haar eigen bestaan. De Communistische Partij riep de arbeiders op tot een nieuwe revolutie, maar was niet in staat om deze te leiden. De Duitse arbeidersklasse onderging van de opkomst en de nederlaag van de oorlog, revolutie, parlementarisme en pseudo-Bolsjewisme. Op een ogenblik dat de oude burgerlijke partijen in de modder vast kwamen te zitten, werd ook de dynamische macht van de arbeidersklasse ondermijnd.

De naoorlogse chaos kwam hard aan bij de ambachtslieden, verkopers en de ambtenaren, net zoals ook de arbeiders werden geraakt. De economische crisis in de landbouw zorgde voor een strop rond de nek van de boeren. Het verval van de middenklasse betekende niet dat ze plots arbeiders werden. Tegelijk zag de arbeidersklasse een gigantisch leger van chronisch werklozen ontwikkelen. De verpaupering van de kleinburgerij kon zich nauwelijks verbergen achter de dassen en sokken van kunstzijde. Het ondermijnde alle officiële instanties en in de eerste plaats de leer van het democratisch parlementarisme.

De veelheid aan partijen, de ijzige verkiezingskoorts, de eindeloze verschuivingen in de kabinetten maakten de sociale crisis erger door een brede waaier van politieke combinaties te creëren. In een sfeer die werd gedomineerd door oorlog, nederlaag, herstellingen, inflatie, bezetting van het Ruhr-gebied, crisis, tekorten en wanhoop, kwam de kleinburgerij in opstand tegen alle oude partijen van de bedriegers. De grieven van kleine eigenaars die nooit echt van de afgrond van het bankroet weg geraakten, van de universiteitszonen zonder postjes of klanten, van de dochters zonder bruidsschat en vrijers, leidden tot de roep naar orde en een ijzeren hand.

De vlag van het nationaal-socialisme werd aanvankelijk naar voor gebracht door de lagere en middenlagen van het oude leger.

Officiers die met medailles voor uitmuntende diensten werden beloond, al dan niet afgezwaaide officiers konden niet geloven dat hun heldhaftigheid en lijden voor het Vaderland niets had opgeleverd en hen zelf geen dankbaarheid had bezorgd. Vandaar hun haat tegenover de revolutie en de arbeidersklasse. Tegelijk wilden ze zich niet door de bankiers, industriëlen en ministers laten degraderen tot een bescheiden rol van boekhouder, ingenieur, post-beambte of leraar. Vandaar hun 'socialisme'. Aan de IJzer en bij Verdun hadden ze hun eigen leven en dat van anderen geriskeerd, ze leerden er de taal van het commanderen en overschaduwden daarmee de kleinburgerij die achter de linies was gebleven. Deze mensen werden leiders.

Bij het begin van zijn politieke carrière viel Hitler enkel op omwille van zijn temperament en het feit dat hij veel luider kon spreken dan alle anderen. Zijn intellectuele middelmatigheid ging gepaard met een groot zelfvertrouwen. Hij bracht geen volledig uitgewerkt programma in de beweging, tenzij de wraaklust van de beledigde soldaat als een programma wordt beschouwd. Hitler vertrok van het ongenoegen en de klachten over de voorwaarden van Versailles, de hoge levensduurte, het gebrek aan respect voor verdienstelijke soldaten en de spelletjes van de bankiers en journalisten van diverse overtuiging. Er waren in het land heel wat bankroete mensen die amper konden overleven en grote littekens waaronder ook verse blauwe plekken moesten torsen. Ze wilden allemaal met de vuisten op tafel slaan.

Dat kon Hitler beter dan gelijk wie. Hij wist dan wel niet hoe hij het kwade moest aanpakken. Maar zijn toespraken weerklonken eerst als bevelen en dan als gebeden gericht aan het onverbidde lijke lot. Gedoemde klassen raken het net zoals dodelijk zieken nooit beu om variaties te vinden op hun geklaagzang noch om naar troostende woorden te luisteren. De toespraken van Hitler waren daar goed aan aangepast. Sentimente vormeloosheid, gebrek aan rechtlijnig denken samen met onwetendheid – al deze gebreken werden omgezet in voordelen. Ze gaven hem de kans om alle vor-

men van ongenoegen te verenigen in de bedelaarskom van het nationaal-socialisme en het liet hem toe om de massa's te leiden in de richting dat ze hem duwden. In de geest van de agitator werd alles, van de eerste improvisaties, opgeslagen dat op goedkeuring werd onthaald. Zijn politieke gedachten waren het resultaat van zijn oratorische akoestiek. Dat is hoe de slogans werden geselecteerd. Dat is hoe het programma werd uitgewerkt. Dat is hoe de "leider" vorm uit het ruwe materiaal werd geboetseerd.

Mussolini reageerde van bij het begin bewuster op het sociale materiaal dan Hitler die dichter stond bij de mystieke opvattingen van Metternich dan bij de politieke algebra van Machiavelli. Mussolini is mentaal krachtiger en cynischer. De atheïst in Rome gebruikt de religie slechts zoals hij de politie en de rechtbanken gebruikt, terwijl zijn collega in Berlijn echt gelooft in de onfeilbaarheid van de Kerk van Rome. Toen de toekomstige Italiaanse dictator Marx nog beschouwde als "onze gezamenlijke en onsterfelijke leraar", was hij niet onbedreven in het verdedigen van de theorie die in de huidige ontwikkelingen vooreerst de tegengestelde belangen en acties van twee klasse, de burgerij en de arbeidersklasse, ziet. Het klopt dat Mussolini in 1914 schreef dat er tussen deze twee klassen heel wat tussenlagen zijn die schijnbaar een "web van het menselijke collectief" vormen, maar hij voegde er aan toe dat deze lagen "in tijden van crisis naargelang hun belangen en ideeën aansluiting vinden bij een van de andere centrale klassen." Dat is een belangrijke veralgemening. Net zoals een wetenschappelijke geneeskunde toelaat om niet alleen een zieke te genezen maar ook om een gezonde persoon sneller om te brengen, zo werd ook de wetenschappelijke analyse van de klassenverhoudingen door Mussolini aangewend om, zodra hij naar het andere kamp was overgelopen, de middenklasse tegen de arbeidersklasse te mobiliseren. Hitler bereikte hetzelfde door de methodologie van het fascisme te vertalen naar de taal van het Duitse mysticisme.

De vreugdevuren waarmee de goddeloze literatuur van het marxisme wordt verbrand, tonen op briljante wijze de klassenaard van het nationaal-socialisme. Terwijl de nazi's optraden als partij en niet als staatsmacht, vonden ze geen manier om de arbeidersklasse te benaderen. Aan de andere kant zag de grote burgerij, ook niet diegenen die Hitler financieel ondersteunden, zijn partij niet als de hunne. De nationale 'renaissance' was volledig afhankelijk van de middenklassen, het meest achtergebleven deel van de natie, de overtollige ballast van de geschiedenis. De politieke kunst bestond erin dat de kleinburgerij werd verenigd in haar gezamenlijke vijandigheid tegenover de arbeidersklasse. Hoe is verbetering mogelijk? Eerst en vooral door te trappen naar al wie onder je staat. De kleinburgerij stond machteloos tegenover het grootkapitaal en hoopte haar sociale waardigheid op de kap van de arbeiders terug te winnen.

De nazi's omschreven hun machtsovername ten onrechte als een revolutie. In feite heeft het fascisme in Duitsland, net zoals in Italië, het sociale stelsel onaangetast gelaten. De machtsovername door Hitler kan eigenlijk zelfs geen contrarevolutie genoemd worden. Maar het kan ook niet als een geïsoleerd feit worden gezien, het is het resultaat van een cyclus van schokken die begonnen in Duitsland in 1918. De novemberrevolutie gaf de macht aan de sovjets van arbeiders en boeren, dit was in essentie een proletarische revolutie. Maar de partij die aan het hoofd van de arbeidersklasse stond, gaf de macht terug aan de burgerij. Hiermee opende de so-

ciaaldemocratie in zekere zin het tijdperk van de contrarevolutie nog voor de revolutie haar taken kon voltooien. Zolang de burgerij afhankelijk was van de sociaaldemocratie, en dus van de arbeiders, behield het regime elementen van compromissen. Maar de internationale en interne positie van het Duitse kapitalisme liet geen ruimte voor toegevingen. De sociaaldemocratie redde de burgerij van de arbeidersrevolutie, net zoals nadien het fascisme de burgerij bevrijdde van de sociaaldemocratie. De staatsgreep door Hitler is de laatste keten in de aaneenschakeling van contrarevolutionaire ontwikkelingen.

De kleinburgerij staat vijandig tegen het idee van ontwikkeling. Ontwikkeling gaat immers steeds tegen de belangen van de kleinburgerij in, de vooruitgang heeft de kleinburger enkel ondraaglijke schulden opgeleverd. Het nationaal-socialisme verwerpt niet alleen het marxisme maar ook het darwinisme. De nazi's vervloekten het materialisme omdat de overwinningen van de technologie op de natuur gepaard gaan met de triomf van het grote kapitaal over het kleine kapitaal. De leiders van de beweging zetten zich af tegen de 'intellectuelen' omdat ze zelf maar over tweede- en derderangs intellectuelen beschikken en omdat hun historische rol hen niet toelaat om ook maar een gedachte tot zijn conclusie door te trekken. De kleinburgerij heeft nood aan een hogere autoriteit die boven de materie en boven de geschiedenis staat, een autoriteit die vrij is van concurrentie, inflatie, crisis en gedwongen verkopen. Tegenover de evolutie, het materialistische denken en het rationalisme – van de twintigste, negentiende en achttiende eeuwen – plaatst hij het nationale idealisme als bron van heroïsche inspiratie. De natie van Hitler is een mythische schaduw van de kleinburgerij zelf, een zielig delirium van een duizendjarig Rijk.

Om de natie boven de geschiedenis uit te tillen, wordt het ras boven gehaald. De geschiedenis wordt gezien als de uiting van het ras. De kwaliteiten van het ras worden los gezien van de veranderende sociale voorwaarden. Door het 'economische denken' als basis te verwerpen, zakt het nationaal-socialisme af tot een lager niveau: van het economische materialisme wordt afgedaald tot het zoölogische materialisme.

De rassentheorie lijkt special te zijn bedacht voor de pretentieuze autodidact op zoek naar de universele sleutel tot alle geheimen van het leven. Deze theorie lijkt in het licht van de geschiedenis van ideeën wel bijzonder melancholisch. Om de religie van het zuivere Duitse bloed te creëren, ging Hitler zijn ideeën lenen bij het racisme van de Fransman Gobineau (3), een diplomaat en literaire dilettant. Hitler vond zijn politieke methodologie in een afwerkte vorm in Italië, waar Mussolini heel wat elementen van de marxistische theorie van de klassenstrijd had geleend. Het marxisme zelf is het resultaat van een verbond tussen Duitse filosofie, Franse geschiedenis en Britse economie. Door na te gaan van waar ideeën komen, zelfs indien het om de meest reactionaire of verwarde ideeën gaat, blijft er geen spoor van het racisme overeind.

De enorme armoede van de nazi-filosofie was natuurlijk geen bezwaar voor academici om Hitler op volle kracht te volgen eens diens overwinning voldoende duidelijk was. De meeste professoren zagen de jaren van het Weimar-regime als een periode van rellen en alarmerende zaken. De historici, economen, juristen en filosofen liepen verloren in de zoektocht naar welke van de tegenstrijdige criteria van waarheid nu correct waren, welk kamp uiteindelijk de bovenhand zou halen. De fascistische dictatuur nam

alle twijfel van de Fausts weg en maakte een einde aan de aarzelingen op de universitaire tribunes. Na de schemerzone van de parlementaire relativiteit, trok de kennis opnieuw het koninkrijk der zekerheden binnen. Einstein was verplicht om zijn tenten buiten Duitsland op te trekken.

Op politiek vlak is het racisme een saaie en bombastische variant van het chauvinisme dat samengaat met frenologie (4). De failliete adel zocht troost in de voornaamheid van haar bloed. Op dezelfde manier dienen de fabels over de superioriteit van het ras om de kleinburgerij troost te bieden. Het is overigens opmerkelijk dat de leiders van het nazisme geen autochtone Duitsers zijn, maar inwijkelingen uit Oostenrijk zoals Hitler zelf, uit de voormalige Baltische provincies van Rusland zoals Rosenberg of uit de koloniale landen zoals Hess die momenteel vlak achter Hitler staat in de partijleiding (5). De school van het barbaarse nationalisme moest tot aan grenzen van de beschaving gaan om haar 'leiders' de ideeën te bezorgen die later een respons zouden vinden in de harten van de meest barbaarse klassen van Duitsland.

Persoonlijkheid en klasse – liberalisme en marxisme – zijn het kwade. De natie is het goede. Maar aan de drempel van het private bezit wordt deze filosofie binnenste buiten gedraaid. De redding ligt alleen in het persoonlijke private bezit. Het idee van nationaal bezit is een waanidee van het bolsjewisme. De kleinburgerij verafgodt de natie, maar wil de natie niets geven. Integendeel verwacht de kleinburger dat de natie hem eigendom schenkt en beschermt tegen de arbeiders. Het Derde Rijk zal de kleinburger nochtans niets schenken, of het zouden nieuwe belastingen moeten zijn.

Op het vlak van de moderne economie, die internationale banden heeft en anonieme methoden, lijkt het principe van het ras iets dat is opgestaan uit een middeleeuws graf. De nazi's begonnen onmiddellijk met een aantal toegevingen. De raszuiverheid, die op geestelijk vlak moet erkend worden door een paspoort, moet op economisch vlak vooral uit efficiëntie blijken. Onder de huidige omstandigheden betekent dat een concurrentievermogen hebben. Langs de achterdeur brengt het racisme het economische liberalisme terug binnen, maar dan wel ontdaan van alle politieke vrijheden.

Op economisch vlak komt het nationalisme in de praktijk neer op machteloze maar wilde uitbarstingen van antisemitisme. De nazi's maken abstractie van de woekerrentes van het moderne economische systeem, want het is de geest van het kwade die daar een rol in speelt en zoals algemeen geweten neemt de Joodse burgerij op dat vlak een belangrijke positie in. Vooraleer ze voor het kapitalisme op zich buigen, verklaart de kleinburger de oorlog aan de slechte winstdrift van de Poolse Jood met zijn lange kaftan en doorgaans zonder een cent op zak. De pogrom wordt het ultieme bewijs van de raciale superioriteit.

Het programma waarmee de nazi's aan de macht kwamen, doet helaas denken aan een Joodse winkel in een afgelegen provincie. Je kunt er alles vinden, het is goedkoop en doorgaans van slechte kwaliteit. Herinneringen aan de 'goede' tijden van de vrije concurrentie, wazige evocaties van de stabiliteit van de klassensamenleving, hoop op een terugkeer van het koloniale rijk, dromen van een afgesloten economie, frasen over een terugkeer van het Germaanse in plaats van het Romeinse recht, pleidooien voor een Amerikaans moratorium op schuldenafbetalingen, een jaloerse vijandigheid tegenover de ongelijkheid van een eigenaar in een auto, een dierlijke

angst voor gelijkheid met een arbeider zonder kraag, de waanzin van het nationalisme, angst voor de wereldwijde schuldeisers,... Alles wat door het internationale denken naar de prullenmand werd verwezen, wordt nu aangewend om de spirituele schatkamer van het nieuwe Germaanse messianisme te vullen.

Het fascisme heeft alle dieptepunten van de samenleving politiek geopend. Vandaag leven er niet alleen in de woningen van de boeren maar ook in de stedelijke wolkenkrabbers elementen van de twintigste eeuw naast deze van de tiende of de dertiende eeuw. Honderd miljoen mensen gebruiken elektriciteit maar geloven nog in de magische kracht van tekenen en in exorcisme. De paus van Rome gebruikt de radio om te prediken over de wonderbaarlijke omvorming van water in wijn. Filmsterren doen beroep op allerhande mediums. Piloten die de wonderbaarlijke mechanismen die door het menselijke brein werden gecreëerd besturen, dragen onder hun trui geluksbrengers. Er is een enorme reserve aan duisternis, onwetendheid en wreedheid. De wanhoop heeft hen doen opstaan, het fascisme heeft hen een vlag gegeven. Alles wat uit het nationale organisme had moeten verdwijnen in de vorm van culturele uitwerpselen die bij een normale ontwikkeling van de samenleving worden doorgespoeld, komen nu terug uit de keel gegutst. De kapitalistische samenleving maakt gebruik van de oprispingen van het onverteerde barbarisme. Dat is de fysiologie van het nazisme.

Het Duitse fascisme is net zoals het Italiaanse fascisme aan de macht gekomen dankzij de kleinburgerij dat het als stormram heeft ingezet tegen de organisaties van de arbeidersklasse en de instellingen van de democratie. Maar het fascisme aan de macht is allerm minst de heerschappij van de kleinburgerij. Integendeel, het is de meest meedogenloze dictatuur van het monopoliekapitaal. Mussolini heeft gelijk: de middenklassen zijn niet in staat op een onafhankelijke politieke koers te varen. In perioden van grote crisis moeten ze zich beperken tot de politiek van een van de twee centrale klassen. Het fascisme slaagt er in om de middenklassen in dienst van het kapitaal te plaatsen. Slogans over de staatscontrole op de grote bedrijven of het uitroeien van onverdiende inkomens, werden onmiddellijk na de machtsovername overboord gegooid. Het specifieke karakter van de Duitse gronden als gevolg van de specifieke kenmerken van de kleinburgerij, maakte plaats voor een kapitalistisch centralisme dat repressief werd opgelegd. Ieder succes van het intern en het buitenlandse beleid van de nazi's zal onvermijdelijk leiden tot een verdere verplettering van het kleine kapitaal door het grote kapitaal.

Het programma van de kleinburgerlijke illusies wordt niet weg gegooid, het wordt slechts van de werkelijkheid weg gehaald en opgelost in rituele daden. De eenmaking van alle klassen wordt beperkt tot de grotendeels symbolische gedwongen arbeid en tot de confiscatie van de dag van de arbeid en dit "in het belang van het volk". Het behoud van het Gotische geschrift als tegengesteld aan het Latijnse geschrift is een symbolische wraak voor het juk van de wereldmarkt. De afhankelijkheid van de internationale bankiers, waaronder ook Joden, is niet verdwenen, maar het is wel verboden om dieren volgens het Talmoed ritueel te slachten. Als de weg naar de hemel geplaveid is met goede voornemens, dan zijn de lanen van het Derde Rijk geplaveid met symbolen.

Door het programma van kleinburgerlijke illusies te herleiden tot een naakte bureaucratische maskerade, zet het nazisme zich boven de natie als de ergste vorm van imperialisme. De hoop dat de

regering van Hitler vandaag of morgen zal vallen of een slachtoffer zal worden van interne inconsistentie is ijdel. De nazi's hadden een programma nodig om aan de macht te komen, maar de macht dient niet om dat programma te realiseren. De taken van Hitler worden bepaald door het monopoliekapitaal. De verplichte concentratie van alle middelen en krachten van de bevolking in het belang van het imperialisme – dat is de ware historische missie van de fascistische dictatuur – betekent een voorbereiding op oorlog en in het kader van die voorbereiding het uitschakelen van interne weerstand. Dat leidt automatisch tot een verdere machtsconcentratie. Het fascisme kan niet hervormd of op non-actief geplaatst worden. Het politieke lot van het regime is gebaseerd op de keuze tussen oorlog of revolutie.

NASCHRIFT

De eerste verjaardag van de nazidictatuur komt nabij. Alle tendensen van het regime hebben de tijd gehad om een helder en duidelijk karakter aan te nemen. De 'socialistische' revolutie die door de kleinburgerlijke massa's als noodzakelijke aanvulling op de nationale revolutie werd gezien, is officieel geliquideerd en veroordeeld. De eenmaking van de klassen vond zijn hoogtepunt in het feit dat de overheid een dag heeft ingesteld waarop de 'haves' hun dessert moeten afstaan aan de 'have-nots'. De strijd tegen de werkloosheid wordt beperkt tot het opdelen van de hongerige werklozenrij. De rest is de taak van uniforme statistieken. De "geplande" zelfvoorzienende economie is slechts een nieuwe fase van economische desintegratie.

Hoe machtelozer het politieregime van de nazi's is op het vlak van nationale economie, hoe meer aandacht wordt besteed aan het terrein van buitenlandse politiek. Dit stemt volledig overeen met de interne dynamiek van het Duitse kapitalisme, een dynamiek die door en door agressief is. Als de nazileiders plots vreedzame verklaringen afleggen, zullen ze daar enkel wel erg simpele mensen mee bedriegen. Welke andere methoden heeft Hitler om de verantwoordelijkheid voor de interne problemen door te schuiven naar externe vijanden en om de explosieve kracht van het nationalisme onder de dictatoriale controle te houden? Dit onderdeel van het programma werd nog voor de machtsovername door de nazi's openlijk naar voor gebracht en het komt nu voor de ogen van de wereld tot uiting. De timing van een nieuwe Europese ramp zal bepaald worden door de tijd die nodig is om Duitsland te bewapenen. Het is geen kwestie van maanden, maar ook niet van decennia. In de komende jaren zal Europa opnieuw in oorlog worden ondergedompeld, tenzij Hitler op tijd wordt gestopt door krachten in Duitsland zelf.

2 november, 1933

VOETNOTEN VAN DE REDACTIE

- (1) Alfonso XIII was vanaf zijn geboorte in 1886 tot in 1931 de koning van Spanje. Hij moest aftreden onder druk van een massabeweging die onder meer opkwam voor een republikeinse staatsvorm. Alfonso verliet Spanje en overleed in 1941. De huidige Spaanse koning, Juan Carlos, is de kleinzoon van Alfonso die in 1969 door Franco werd aangesteld als nieuwe koning.
- (2) Hogenzollerns: de Duitse keizerlijke familie. Wilhelm II was de laatste Duitse keizer, hij was aan de macht van 1888 tot 9 november 1918.
- (3) Arthur de Gobineau, werkelijke naam Joseph Arthur (1816 - 1882), dacht dat rassen verantwoordelijk waren voor het ontstaan van cultuur. Hij stelde dat rassenvermenging zou leiden tot chaos en dat het 'Kaukasische' ras het beste ontwikkeld was. De Gobineau was vooral gebrand op de Semitische volkeren die het resultaat waren van rassenvermengingen, hij beschouwde de Arabieren en de Joden als inferieur. Zijn racistische ideeën waren beschreven in 'Een verhandeling over de Ongelijkheid van de Menselijke Rassen' (oorspronkelijke titel: "Essai sur l'inégalité des races humaines") (1853-1855). Bron: wikipedia.org
- (4) Wikipedia schrijft hierover: "Frenologie is een, thans geheel verlaten leer, die stelde dat aanleg en karakter bepaald worden door de groei van bepaalde hersendelen. Het karakter zou dan afgeleid kunnen worden uit de vorm van de schedel, die bepaalde knobbels zou vertonen. Hieruit zijn de in het spraakgebruik ingeburgerde termen wiskundeknobbel en talenknobbel ontstaan. De studie naar vorm en afmetingen van de schedel noemt men craniometrie."
- (5) Rudolf Hess was geboren in Alexandrië (Egypte).

